

PROVOCACIONS

Humil i assossegat

Arnús explica el pas de Sert de la grandiloqüència acadèmica a l'experimentació amb la idea de l'habitatge mínim, en què prioritzava el comunitari, els costos baixos i el respecte a l'entorn

PONÇ PUIGDEBALL

7 OCT 2019 - 09:15 CEST

L'arquitecte Josep Lluís Sert i la seva dona, Ramona Longás, el 1939.

De la mateixa manera que tothom es disputa l'obra i la figura d'Antoni Gaudí —potser com un compromís entre Barcelona i la fe més que com una arquitectura que reconeix unes altres lleis constructives de la naturalesa—, a Josep Lluís Sert (1902-1983) no sembla que hi hagi gaire gent disposada a perdonar-li que provingués d'una família aristocràtica —el seu pare era el comte de Sert i la mare era neboda d'Antonio López, marquès de Comillas—; o que el seu oncle fos el pintor Josep Maria Sert, artífex dels murals del Waldorf Astoria de Nova York, dels murs i els sostres de la catedral de Vic, i franquista recalcitrant d'ençà que a la Guerra Civil uns bàrbars van cremar-la; o que des del 1926 es relacionés i mantingués una sòlida amistat amb Le Corbusier, fins i tot després que l'acusessin de ser antisemita i de col·laborar amb el règim de Vichy; o que ideés ciutats, centres comercials i edificis en països com el Brasil o Cuba, governats per dictadors com Getúlio Vargas o Fulgencio Batista, sabedor que tant li feia com n'era de meravellós un projecte sobre els plànols perquè si no hi havia un client no s'acabava construint, i que els governs passen mentre que l'obra queda; o, en fi, que durant els anys esplendorosos de la maduresa fos degà

El País (Catalunya) 07/10/19

d'Urbanisme a la Universitat de Harvard, que no visqués en la penúria i que l'exili que sofria des del 1939 no el convertís en un ploramiques.

De tots aquests episodis, dels altres —de la renúncia als privilegis de la seva classe social, del seu filocomunisme, del seu compromís civil, de la construcció del pavelló de la República a l'Exposició Internacional de París el 1937, de la seva amistat amb Picasso i Miró, del seu entusiasme per Eivissa i de l'anhel de protegir l'illa de l'especulació urbanística—, i, sobretot, de la seva obra humil i assossegada, als llocs capdavanters de l'avantguarda arquitectònica, capaç d'aglutinar la racionalitat i el realisme de Gropius i la Bauhaus —i de Le Corbusier, és clar— i els elements de la tradició mediterrània i les formes constructives catalanes, en parla adequadament Maria del Mar Arnús (Badalona, 1945) a *Ser(t) arquitecto* (Anagrama). A pesar d'algunes repeticions conceptuals, Arnús explica amb ferma mà narrativa el pas de Sert de la grandiloqüència acadèmica a l'experimentació amb la idea de l'habitatge mínim, en què prioritzava el comunitari, els costos baixos i el respecte a l'entorn, i descriu, com si analitzés composicions poètiques, la música callada i la naturalesa austera d'una obra que no afeixuga mai l'observador i que sempre el deixa satisfet.
